

Sygn. akt III AUa 1000/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 grudnia 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: SSA Jacek Zajązkowski

Sędziowie: SSA Mirosław Godlewski

SSA Beata Michalska (spr.)

Protokolant: sekretarz sądowy Małgorzata Matusiak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 22 grudnia 2015 r. w Ł.

sprawy **M. K.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w O.**

o umorzenie należności z tytułu składek

na skutek apelacji M. K.

od wyroku Sądu Okręgowego w Kaliszu

z dnia 14 kwietnia 2015 r. sygn. akt V U 2/15

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 1000/15

UZASADNIENIE

Decyzją z 27 października 2014r. (Nr (...)) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. określił wysokość należności M. K. z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy za wskazane w decyzji okresy, które będą podlegały umorzeniu pod warunkiem spłaty należności niepodlegających umorzeniu. Kolejną decyzją z tej samej daty (Nr (...)) Zakład stwierdził, że należności M. K. z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres: od stycznia do kwietnia 1999r.; od lipca do listopada 2000r. i od kwietnia do listopada 2001r. nie podlegają umorzeniu na podstawie przepisów ustawy z 9 listopada 2012r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność (Dz.U. z 2012r., poz. 1551).

W odwołaniu od powyższych decyzji ubezpieczona wniosła o ich zmianę i umorzenie zadłużenia z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne za okresy: od lipca do listopada 2000 r. i od kwietnia do listopada 2001r.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych wnosił o oddalenie odwołania.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 14 kwietnia 2015r., w sprawie V U 2/15, Sąd Okręgowy w Kaliszu oddalił odwołanie.

Rozstrzygnięcie Sądu pierwszej instancji zapadło w następującym stanie faktycznym:

M. K. od 14 października 1991r. do 25 lutego 2003r. prowadziła działalność gospodarczą polegającą na pozyskiwaniu torfu. Odwołująca podlegała ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej w okresach:

od 1 marca 1999 r. do 30 listopada 1999 r., od 3 kwietnia 2000 r. do 30 czerwca 2000 r. i od 20 lipca 2011 r. do 31 grudnia 2011 r. Natomiast w okresie od 1 lipca do 30 listopada 2000 r. i od 1 kwietnia do 30 listopada 2001 r. odwołująca podlegała jedynie ubezpieczeniu zdrowotnemu.

Odwołująca się nie podlegała ubezpieczeniom społecznym z tytułu działalności gospodarczej w okresach: od stycznia do lutego 1999 r.; od grudnia 1999 r. do 2 kwietnia 2000 r.; od grudnia 2000 r. do marca 2001 r.; od grudnia 2001 r. do 25 lutego 2003 r. Wyłączenie odwołującej z ubezpieczenia społecznego z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej, poza ubezpieczeniem zdrowotnym, w okresach od lipca do listopada 2000 r. i od kwietnia do listopada 2001 r. nastąpiło z powodu pobierania przez nią renty rodzinnej, do której prawo nabyła w drodze decyzji ZUS z dnia 16 sierpnia 2000 r. W tych okresach odwołująca zobowiązana była jedynie do uiszczania składek na ubezpieczenie zdrowotne.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy stwierdził, że odwołanie nie jest zasadne. Przytoczył treść art. 1 ust. 1 i ust. 6 ustawy z 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność (Dz. U. z 2012r., poz. 1551) i stwierdził, że ustawa przewiduje umorzenie należności z tytułu składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe i wypadkowe. Natomiast konsekwencją umorzenia tych należności jest umorzenie zadłużenia z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne. Ustawa nie przewiduje umorzenia należności z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne w sytuacji braku podlegania ubezpieczeniom społecznym z tytułu działalności gospodarczej. W sytuacji, gdy zobowiązanie do zapłaty składek dotyczy okresu, w którym odwołująca była zobowiązana jedynie do zapłaty składek na ubezpieczenie zdrowotne czyli za okres od lipca do listopada 2000 r. i od kwietnia do listopada 2001 r., nie podlegają one umorzeniu w drodze wymienionej ustawy abolicyjnej. W konsekwencji Sąd Okręgowy uznał, że brak było podstaw do umorzenia spornych należności z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne i na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. odwołanie oddalił.

W apelacji ubezpieczona zaskarżyła powyższy wyrok w części co do decyzji Nr (...), wnosząc o jego zmianę i uwzględnienie odwołania. Apelująca zakwestionowała ustalenia Sądu I instancji dotyczące pobierania przez nią w spornym okresie renty rodzinnej, która jako tytuł ubezpieczenia przy jednoczesnym prowadzeniu działalności gospodarczej powodowała, że ubezpieczenia społeczne z tytułu działalności gospodarczej nie były obowiązkowe i ubezpieczona była zobligowana jedynie do opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne. Zdaniem apelującej, rentę rodzinną pobierały jedynie jej dzieci, a ona nigdy tego świadczenia nie otrzymywała. Wniosła o ustalenie, że w okresach od lipca do listopada 2000 r. oraz od kwietnia do listopada 2001 r. podlegała obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej oraz ubezpieczeniu zdrowotnemu i dlatego zachodzi podstawa do zastosowania wobec niej abolicji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna.

W przedmiotowej sprawie kwestią sporną była ocena, czy na podstawie przepisów ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą (Dz. U. z 2012 r. poz. 1551) podlegają umorzeniu nieopłacone przez skarżącą składki na ubezpieczenie zdrowotne z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej w okresie od 1 lipca do 30 listopada 2000 r. i od 1 kwietnia do 30 listopada 2001 r.

Zgodnie z art. 1 ust. 1 tej ustawy, na wniosek osoby podlegającej w okresie od dnia 1 stycznia 1999 r. do dnia 28 lutego 2009 r. obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz wypadkowemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności w rozumieniu art. 8 ust. 6 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, która przed dniem 1 września 2012 r. zakończyła prowadzenie pozarolniczej działalności i nie prowadzi jej w dniu wydania decyzji, o której mowa w ust. 8 tego artykułu umarza się nieopłacone składki na te ubezpieczenia za okres od dnia 1 stycznia 1999 r. do dnia 28 lutego 2009 r. oraz należne od nich odsetki za zwłokę, opłaty prolongacyjne, koszty upomnienia, opłaty dodatkowe, a także koszty egzekucyjne naliczone przez dyrektora oddziału

Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego. Z powyższych przepisów jednoznacznie wynika, że umorzeniu na podstawie postanowień cyt. ustawy z 9 listopada 2012 r. podlegają wyłącznie nieopłacone składki (i inne należności wymienione w art. 1 ust. 1) przez osobę podlegającą w okresie od dnia 1 stycznia 1999 r. do dnia 28 lutego 2009 r. obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz wypadkowemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności w rozumieniu art. 8 ust. 6 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

Zasadnie podniósł Sąd I instancji, że umorzenie należności z tytułu zaległych składek na ubezpieczenie zdrowotne nie może być rozpatrywane samodzielnie, w sytuacji gdy brak jest zadłużenia ubezpieczonego z tytułu zaległych składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz wypadkowe z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej i istnieją wyłącznie zaległości z tytułu składek na ubezpieczenia zdrowotne. Wszakże powołana ustawa w art. 1 ust. 6 i 7 stanowi, że umorzenie należności, o których mowa w ust. 1, skutkuje umorzeniem nieopłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne i na Fundusz Pracy za ten sam okres oraz należnych od nich, za ten sam okres, odsetek za zwłokę, opłat prolongacyjnych, kosztów upomnienia, opłat dodatkowych, a także kosztów egzekucyjnych naliczonych przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego. Innymi słowy, warunkiem umorzenia składek na ubezpieczenie zdrowotne i na Fundusz Pracy jest zatem uprzednie umorzenie należności z tytułu składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz wypadkowe i istnienie należności z tego tytułu za ten sam okres co do zaległych składek na ubezpieczenie społeczne. Oczywiście jest zatem, że aby składki na ubezpieczenie zdrowotne i FP mogły być umorzone, konieczne jest istnienie za ten sam okres zaległości składek na ubezpieczenia społeczne. Przy czym apelująca nie stawia zarzutu naruszenia prawa materialnego w tym zakresie. Natomiast przedmiotem apelacji są wyłącznie zarzuty co do poczynionych przez Sąd Okręgowy ustaleń faktycznych będących podstawą zastosowania powołanych przepisów ustawy abolicyjnej. Skarżąca, tak w odwołaniu, jak i w apelacji kwestionuje wyłącznie fakt, że w okresach od 1 lipca do 30 listopada 2000r. i od 1 kwietnia do 30 listopada 2001 r. podlegała jedynie ubezpieczeniu zdrowotnemu. Według twierdzeń skarżącej nie miała ona w tamtym okresie innego tytułu, który powodowałby podleganie innemu ubezpieczeniu społecznemu niż prowadzenie działalności gospodarczej, gdyż nie miała prawa do renty rodzinnej po zmarłym mężu.

Twierdzenia skarżącej są całkowicie bezpodstawne i nie mają żadnego uzasadnienia w świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego. Wbrew twierdzeniom apelującej, w spornym okresie pobierała rentę rodzinną po zmarłym mężu. Bezpośrednio świadczą o tym załączone do akt sprawy, a będące w dyspozycji ZUS, dokumenty w postaci: pisma M. K. z 27 kwietnia 2000r. o udzielenie informacji w przedmiocie możliwości „dopisania się” do renty rodzinnej, wniosku M. K. z 28 lipca 2000r. o uwzględnienie jej w kręgu osób uprawnionych do pobierania renty rodzinnej, decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z 16 sierpnia 2000r. uwzględniająca ubezpieczoną w kręgu osób uprawnionych do renty rodzinnej (od 1 lipca 2000r. do 31 grudnia 2001r.) oraz oświadczenie rencisty M. K. z 22 marca 2001r. o tym, że osiągany przez nią przychód z prowadzonej pozarolniczej działalności gospodarczej nie spowoduje zawieszenia lub zmniejszenia świadczenia oraz, że płaci tylko składkę zdrowotną określoną w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne.

Nie ulega zatem wątpliwości, że skarżąca w spornym okresie od 1 lipca do 30 listopada 2000 r. i od 1 kwietnia do 30 listopada 2001 r. była uprawniona do renty rodzinnej i dlatego w tych okresach prowadzonej działalności gospodarczej nie podlegała obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz wypadkowemu z tego tytułu (por. art. 9 ust. 5 w związku z art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych w brzmieniu obowiązującym do 1 stycznia 2008). Jak wynika z jej oświadczenia z 22 marca 2001r. (akta rentowe ZUS), nie podlegała też dobrowolnie ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, opłacała tylko składkę zdrowotną. Skoro w okresie pobierania renty rodzinnej od 1 lipca 2000r. do 31 grudnia 2001r. nie podlegała obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz wypadkowemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności, przepisy ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. nie mają do niej zastosowania w odniesieniu do ww. spornego okresu. W rezultacie nie ma podstaw prawnych do umorzenia w trybie tej ustawy należności z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne związanych z prowadzeniem przez skarżącą działalności gospodarczej.

Mając powyższe na uwadze, uznając zarzuty apelacji za bezzasadne, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

Przewodniczący: Sędziowie: